

**RECENZIJA KNJIGE PROF. GEORGA VITHOULKASA
"NAUKA HOMEOPATIJE" (PRIREDILA: DR LENKA TENŽERA,
CENTAR ZA RAZVOJ HOMEOPATSKE MEDICINE, BEOGRAD, 2022)**

Dr Lenku Tenžera, lekara i licenciranog homeopatu, upoznao sam kada mi je predstavila svoje planove za osnivanje *Centra za razvoj homeopatske medicine* u Beogradu (2019), i potonju akreditaciju trogodišnje specijalističke edukacije za lekare iz oblasti homeopatske medicine organizovanu po akademskim standardima. Kada sam nedavno zamoljen da pažljivo pročitam tekst i da napišem recenziju za već klasičnu knjigu čuvenog prof. Georga Vithoulkasa, *Nauka homeopatije* (prvo eng. izdanje 1980), koju je dr Tenžera priredila za njeno srpsko izdanje (2022), prihvatio sam sa zadovoljstvom imajući u vidu holističku temu knjige i dugogodišnja naučna iskustva u teorijskom kvantno-holografskom modeliranju međupovezanosti akupunkturnog sistema, svesti i psihosomatike i njihove uloge u slabim bespragovnim energetsko-informacionim interakcijama sa okruženjem – sa značajnim psihosomatsko-duhovnim implikacijama.

Prvi deo knjige, organizovan u devet poglavlja, posvećen je Zakonima i principima homeopatskog lečenja i definiciji zdravlja iz vitalističko-holističke perspektive, počev od integrativnog pogleda na ljudsko biće (mentalnog, emocionalnog, fizičkog), preko koncepcije vitalne sile kako je vidi moderna nauka, pa do osnovnih Hanemanovih homeopatskih zakona lečenja, dokazivanju lekova i predispozicija za bolesti. Drugi deo knjige, organizovan u jedanaest poglavlja, posvećen je Principima homeopatije u njenoj praktičnoj primeni, počev od rođenja leka, pripreme lekova, preuzimanja slučaja, procene simptoma, analize slučaja i prvog recepta, sledećeg intervjua, preko principa dugoročnog vođenja slučaja, komplikovanih slučajeva, rukovanja lekovima i ometajućim faktorima, homeopatiji za umirućeg pacijenta, pa sve do socioekonomske i političke implikacije homeopatije. Knjiga sadrži i dva dodatka, Hanemannovo dokazivanje *Arsenicum albuma* i Procenu pacijenta nakon jednog meseca.

Knjiga *Nauka homeopatije* rođena je iz dvadeset godina autorovog iskustva u primeni homeopatije – posvećenosti, proučavanja, pažljivog posmatranja i stalnog razmišljanja o mnogim izazovnim problemima koje su mlada i nova nauka o homeopatiji predstavile njegovom istraživačkom umu. Ipak, uprkos tada postojećim prazninama u njenoj teoriji, terapijski rezultati koje je njena primena mogla dati, bili su više nego čudesni. Vremenom se pojavila čitava teorija i praksa homeopatije kako je predstavljena u ovom udžbeniku. Važna pitanja, poput potpune definicije zdravlja, razumevanja ljudskog bića u njegova tri nivoa postojanja, hijerarhijske važnosti simptoma ili sindroma i njihove međusobne povezanosti, razumevanja odbrambenog mehanizma, razumevanje teorije mijazama u njenoj pravoj perspektivi – razjašnjeni su, kao i mnogi drugi problemi.

U širem kontekstu osnovnih zakona izlečenja, autor konstatuje da u današnjem svetu postoje samo tri poznate klase terapija koje mogu delovati direktno na dinamički aspekt ljudskog organizma: (1) akupunktura (utemeljena na dubokom razumevanju energetskih zakona i principa isceljenja, koja najčešće zahteva dugotrajne edukacije praktičara, uz češće ponavljanje energetskog balansiranja organizma); (2) bioenergokorekcija (praksa duhovno visoko evoluiranih osoba, koja je u stvari kanal za univerzalnu vitalnu energiju, i koja najčešće zahteva posvećene energetsko-duhovne vežbe relativno retkih praktičara); (3) homeopatska terapija (primenom homeopatskih „potenciranih“ lekova, često sa dugotrajnijim efektima izlečenja, uz mogućnost edukacije velikog broja praktičara) – kojoj autor očito daje preimućstvo u naraslim zdravstvenim potrebama današnje populacije.

Autoru nije trebalo dugo da shvati da homeopatija, u poređenju sa ortodoksnom medicinom – na terapijskim osnovama – ima iste razlike koje ima kvantna mehanika u poređenju sa Njutnovom fizikom. Shvatio je da su se konceptima koje homeopatija uvodi u medicinu, temelji na kojima je terapija do tada delovala preneli sa fizičkog tela na njegov elektromagnetni (EM) nivo. Svakako, uvođenjem homeopatije u polje terapije, osvanula je nova era u medicini. Homeopatija ima samo jedan hendikep, a to je da je izuzetno teško savladati je, a ovdašnje izlaganje homeopatije je autorov doprinos lakšem i potpunijem učenju budućih učenika. Autor se u ovom udžbeniku hrabro upušta u pokušaje biofizičkih objašnjenja mehanizama homeopatske medicine, koji još uvek spadaju u granična područja nauke, pa otuda ponuđena objašnjenja svakako ne treba smatrati konačnim, gledano iz ugla naših multidisciplinarnih istraživanja.

Homeopatija počiva na tri temeljna principa: (1) princip holizma (čovjek se posmatra kao celina fizičkih, emotivnih, mentalnih i duhovnih karakteristika i leči se kao univerzalna jedinka); (2) princip sličnosti („slično se leči sličnim“, što znači da homeopatski lek dobijen od supstance koja kod zdrave osobe izaziva određene simptome, može da se uspešno primeni za lečenje bolesne osobe koja ima iste takve simptome); (3) princip minimalne doze (homeopatski lek može biti toliko razblažen da u njemu nema molekularnih tragova supstance od koje je dobijen. Dinamičko svojstvo homeopatskog leka postiže se sukcesivnim potenciranjem (protresanjem), odnosno udaranjem rastvora više desetina, stotina i hiljada puta o elastično-čvrstu podlogu, između svakog stepena razblaženja). Ukoliko regulacioni sistem (vitalna sila) obolelog nije nepopravljivo oštećena, homeopatija može pomoći kod mnogih akutnih i hroničnih bolesti. S druge strane, homeopatija je nedovoljno efikasna kod bolesti gde je predominantna genetska komponenta, gde su organi ili tkiva nepovratno oštećeni, kada su etiološki faktori snažniji od regulacionog sistema ili kada je regulacioni sistem slab ili oštećen.

Da bi se otklonile dugotrajne tegobe često je potrebna dugotrajna terapija, dok se akutne tegobe mnogo brže otklanjaju. Put izlečenja homeopatijom pokazuje pravilnost: prvo nestaju simptomi iz unutrašnjosti tela a zatim simptomi prema spolja; od glave prema nogama; od funkcionalno važnijih organa ka manje važnim; i od simptoma koji su se poslednji javili prema onim koji su se prvi javili (Heringovo pravilo). Poseban doprinos autora, jeste dodatno pojašnjenje izvorne Hanemanove teorije mijazama, kao predispozicije ka hroničnim bolestima koja se nalazi ispod manifestacije akutne bolesti, a koja se prenosi sa generacije na generaciju i koja može dobro reagovati na odgovarajući nosod pripremljen ili iz patološkog tkiva ili iz odgovarajućeg leka ili vakcine. Mijazmatična predispozicija nije samo stvar koja uključuje DNK, jer i bolesti stečene tokom života mogu svoj uticaj preneti na sledeće generacije, u skladu sa našom širom kvantno-holografskom slikom povezanosti ljudi preko vitalističko-holističke transpersonalne energetsko-informacione mreže kolektivne svesti.

Osnovna prepreka prihvatanju homeopatije od medicinsko-farmaceutske zajednice je to što se u homeopatiji koriste visoko razblaženi potencirani lekovi, a nije se prihvatala mogućnost da unutrašnja energija molekula vode može biti terapijski aktivan sastojak leka, tj. nosilac informacije, mada se danas nakuplja sve veća količina naučnih podataka koja ide tome u prilog. U tom kontekstu, naš kvantno-holografski informacioni okvir ukazuje da svaki kvantni podsistem (uključujući homeopatsku polaznu supstancu sa vodom kao rastvaračem) ima strukturu kvantno-holografске Hopfieldove neuronske mreže sa karakterističnim EM memorijsko-atraktivnim stanjima, koja mogu stupiti u rezonantnu interakciju sa makroskopskim kvantno-senzornim EM nivoom akupunkturnog sistema / svesti i prepisivati mu svoj EM energetsko-informacioni program homeopatske korekcije, koji se potom kvantno-holografski projektuje na niži EM kvantno-holografski ćelijski enzimsko-genomski nivo, sa uticajem na promenu ekspresije genoma.

U tom smislu Folova elektropunkturna dijagnostika, koja se koristi za testiranje optimalnog izbora homeopatskih lekova, koji sa daljine oko 50 cm (bez oralnog uzimanja homeopatskog leka!) menjaju elektro-otpornost akupunkturnih meridijana pacijenta, pa se bira onaj homeopatski lek koji najviše smanjuje relativno odstupanje prethodno izmerene vrednosti elektro-otpornosti poremećenog stanja od nominalne vrednosti zdravog stanja – povezuje efekat homeopatskog leka sa promenama na nivou akupunkturnih meridijana, ali ipak ne pravi preciznu razliku između uticaja parcijalnog leka i similimuma. Na istoj liniji, pomenimo i harmonizujuće delovanje na akupunkturni sistem ogrlica sa privescima od homeopatskih lekova, na šta ukazuje pilot-istraživanje bio-elektrografskom GDV-kamerom kontrolnih i eksperimentalnih grupa izloženih delovanju EM polja mobilnih telefona bez privezaka i sa privescima od homeopatskih lekova. Otišlo se i korak dalje, u pravcu razvoja elektronske homeopatije, sa direktnim prenosom svojstava homeopatskih lekova na nosioce (vodu, alkohol, fiziološke rastvore, šećer, homeopatsku krupu...) uz mogućnost promene njihove potencije, bez korišćenja homeopatske supstance. Međutim, treba imati na umu da su opisane metode još uvek eksperimentalne i nisu dostigle preciznost i efikasnost klasične homeopatije, te je potrebno njihovo dalje ispitivanje i usavršavanje.

Sve to ukazuje da bi se homeopatija sa punim opravdanjem mogla svrstati u oblast biorezonantnih kvantno-informacionih terapija. Pored toga što je dejstvo homeopatskih lekova u skladu sa kvantno-

holografskim teorijama, sama činjenica da homeopatija za lečenje ljudi koristi kvantno-holografske informacije preuzete sa izvora od kojih se prave homeopatski lekovi (minerali, biljke, životinje, energetske pojave), dodatno učvršćuje spoznaju o potpunom holizmu u smislu povezanosti svega, onako kako se vidi iz pozicija čiste svesti, kakav je slučaj sa misticima svih tradicija. Dakle, fraktalna povezanost od mikrokosmosa do makrokosmosa, što mora biti princip univerzalnosti koji sve ujedinjuje (v. dole preporučenu dopunsku kvantno-holističku literaturu).¹ Zbog svega pomenutog, podržavam viziju i ideju Izdavača da se objavi knjiga *Nauka homeopatije*, prof. Georga Vithoulkasa, jer verujem da će pored budućih praktičara homeopatije, od knjige imati koristi i u njoj uživati i svi oni koji su dorasli temama celovitog pristupa zdravlju i koje zanimaju spoznaje o višim principima zdravlja.

Preporučena dopunska kvantno-holistička literatura

1. D. Raković, *Integrativna biofizika, kvantna medicina i kvantno-holografska informatika: psihosomatsko-kognitivne implikacije*, IASC & IEFPG, Beograd, 2008; postoji i englesko izdanje.
2. D. Raković, A. Škokljević, D. Đorđević, *Uvod u kvantno-informacionu medicinu sa osnovama kvantno-holografske psihosomatike, akupunkturologije i refleksoterapije*, ECPD, Beograd, 2009.
3. D. Raković, S. Arandjelović, M. Mićović (eds.), *Proc. Symp. Quantum-Informational Medicine QIM 2011: Acupuncture-Based and Consciousness-Based Holistic Approaches & Techniques*, QUANTTES & HF & DRF, Belgrade, 2011.
4. D. Raković, M. Dugić, J. Jeknić-Dugić, M. Plavšić, S. Jaćimovski, J. Šetrajić, On macroscopic quantum phenomena in biomolecules and cells: From Levinthal to Hopfield, *BioMed Res. Int.*, Vol. 2014, Article ID 580491, 9 pages, 2014. doi.10.1155/2014/736798.
5. D. Raković, On quantum-holographic and trans-generational implications for child development, in: J. R. G. Turner, T. G. N. Turner, O. Gouni (eds.), *Prenatal Psychology 100 Years: A Journey in Decoding How Our Prenatal Experience Shapes Who We Become!*, A publication of The International Journal of Prenatal & Life Sciences, Cosmoanelixis, Prenatal & Life Sciences, Athens, 2018, Invited Ch. 7, pp. 283-310.
6. D. Raković, On extended quantum-holographic framework for consciousness and free will: Round trip from science to spirituality, *Int. J. Prenatal & Life Sciences*, Vol. 3, no. 3, 2019, p. 27, DOI: 10.24946 / IJPLS; Reprinted in: J. R. G. Turner, T. G. N. Turner, O. Gouni (eds.), *Whole-Self Approaches in Psychology & Medicine*, Cosmoanelixis, Athens, 2020, *Proc. 1st Int. Meeting-Conference for Whole-Self Prebirth Psychology, Philosophy & Education*, 13-15 Sept. 2019, Grootebroek, NL, Invited tutorial.
7. D. Raković, Quantum-holistic framework of transpersonal psychosomatics: Complete healing and spiritual integration, in: L.-I. Vişcu (ed.), *3rd Int. Conf. on Supervision in Psychotherapy*, 11-13 June 2021, Dept. Scientific Research & Academic Creation, "Tibiscus" Univ. of Temisiora, Romania (Keynote lecture); Published in *Int. J. Supervision in Psychotherapy*, 2021, No. 3, pp. 55-69.
8. FDR website, <http://www.dejanrakovicfund.org>, sa relevantnim autorovim knjigama, zbornicima, radovima, saopštenjima, i linkovima na preporučene websajtove.

U Beogradu, decembra 2021.

Prof. dr Dejan Raković
<http://www.dejanrakovicfund.org>

¹ Prof. dr Dejan Raković je penzionisani profesor na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu, sa naučnim interesovanjima koja pokrivaju oblasti nanomaterijala i biomaterijala, kao i biofizike i bioinformatike biomolekularnih, psihosomatskih, kognitivnih i elektrofizioloških funkcija. Publikovao je preko 350 naučnih radova i saopštenja i preko 40 knjiga i zbornika. Od ranih 1990-tih bavi se razvojem kvantno-informacionog okvira za svest i akupunkturu, sa značajnim psihosomatsko-kognitivnim implikacijama. Pre desetak godina osnovao je i svoj Fond (FDR) za promovisanje holističkog istraživanja i ekologije svesti, sa širim promotivnim holističkim aktivnostima uključujući su-organizaciju Simpozijuma kvantno-informacione medicine (KIM 2011). (Prim. prir. L.T.)